

Nela Marasović
Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu
nmarasovic@nsk.hr

ISSN 1845-2434
[CC BY 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)

Dr. sc. Josip Stipanov (1939.-2021.)

In memoriam

Početak 2021. godine nas je u 82. godini života napustio dr. sc. Josip Stipanov, dugogodišnji djelatnik, a potom i ravnatelj Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu do 2007. godine, kada odlazi u mirovinu. I nakon odlaska u mirovinu pratio je sva knjižničarska događanja jer je i dalje želio biti dio knjižničarske priče, a i knjižničarska sredina nije mogla bez njega jer su njegova temperamentnost, otvoreni duh te ljubav prema ljudima uvijek i u svakome društvu bili dobrodošli.

Dr. sc. Josip Stipanov rođen je 18. studenoga 1939. godine u mjestu Soline na Dugom otoku. Osnovnu školu pohađao je u rodnome mjestu, a klasičnu nadbiskupsku gimnaziju i studij teologije u Zadru. Na Gregorijani u Rimu studirao je filozofiju koju je 1971. godine završio doktoratom. Nekoliko godina radio je kao profesor u klasičnoj nadbiskupskoj gimnaziji te na Višem bogoslovnom učilištu u Zadru. Godine 1972. zaposlio se u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu gdje se ponajprije bavio hrvatskom retrospektivnom bibliografijom. Od 1975. do kraja 80-ih godina prošloga stoljeća bio je voditelj Službe za razvoj i unaprjeđenje knjižničarstva, zatim do 1997. zamjenik ravnatelja Knjižnice te od 1998. godine vršitelj dužnosti upravitelja Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu. Glavni ravnatelj postao je 2002. godine i na tome je mjestu ostao do veljače 2007. godine, kada odlazi u mirovinu. Dvadeset je godina sudjelovao u izgradnji nove zgrade

Knjižnice te je s radošću 1995. godine dočekaao njezino otvorenje. Zalagao se za učlanjenje Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu u mrežu Europskih knjižnica, što je 2005. godine i ostvario.

Zahvaljujući dr. sc. Josipu Stipanovu, u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu započela je produktivnija uporaba suvremene informacijske i telekomunikacijske tehnologije te novih medija, kao i uporaba Knjižnice na daljinu. Knjižnica je tako izravno i neizravno pridonijela razvoju i drugih hrvatskih knjižnica te njihovu povezivanju u funkcionalni knjižnični sustav.

Objavio je više od 50 znanstvenih i stručnih radova, studija i članaka, uglavnom u Hrvatskoj, te nešto manje u inozemnoj stručnoj periodici. Za svoj je rad dobio niz priznanja i nagrada, od kojih treba izdvojiti Kukuljevićevu povelju i odlikovanje Reda Danice hrvatske s likom Marka Marulića.

Koliko su mu knjižnice bile bitne dokazuju i njegove dvije najpoznatije knjige pod nazivom *Knjižnice i društvo – od potrebe do mogućnosti* te *Povijest knjižnica i knjižničarstva u Hrvatskoj*. Izdavač je obiju knjiga Školska knjiga. U prvoj je knjizi pokušao prikazati sociološki, komunikološki i kulturološki aspekt nastanka knjižnica, od Mezopotamije do digitalnoga doba, te njihovu ulogu u budućnosti. Svrha je knjige bila prikazati kako je društvo utjecalo na nastanak, djelovanje i razvoj knjižnica. Druga knjiga donosi prikaz razvoja knjižnica i knjižničarstva u Hrvatskoj preko različitoga društveno-povijesnog konteksta određenoga razdoblja. Postala je omiljeno štivo studenata bibliotekarstva te svih onih koje zanimaju knjige, knjižnice te njihov razvoj tijekom povijesti.

Dr. Stipanov bio je čovjek u svakome smislu te riječi. Knjižnicu je smatrao svojim drugim domom i volio je njezine ljude, a i oni su voljeli njega. Bio je užitak raditi u Knjižnici dok je on bio na njezinu čelu jer empatija koju je prema svakome pokazivao bila je poticaj da se radi bolje, brže i kreativnije, bila je poticaj da se stvara bolje društvo, društvo koje se temelji na zajedništvu, suosjećajnosti i ljudskosti. Upravo takvo društvo donosi svima nam željene promjene kojima je dr. Stipanov nesebično težio.